

Program Doradztwa Zawodowego dla klasy VII Szkoły Podstawowej

Szkoła: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 108 im. Aliny Fedorowicz
w Zespole Szkół Specjalnych nr 3 w Uniwersyteckim Szpitalu
Dziecięcym
ul. Wielicka 265, 30-663 Kraków

Autor Programu: mgr Katarzyna Ziętara

Tytuł Programu: ODKRYWAJĄC SIEBIE

Kraków 04.09.2017 r.

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Podstawa prawna.....	4
Cel główny.....	8
Cele szczegółowe.....	9
Tematyka zajęć.....	10
Metody pracy/ Poradnictwo indywidualne i grupowe.....	11
Narzędzia.....	12
Efekty realizacji programu.....	13

Wprowadzenie:

Okres szkoły podstawowej to czas rozwoju kompetencji społecznych i kształtowania postaw wobec pracy. Rozwijanie takich cech w uczniu, jak sumienność, uczciwość i systematyczność.

Etap wczesnoszkolny to rozwój samopoznania. Samopoznanie jest podstawą samooceny, na bazie której uczeń będzie kierował własnym rozwojem zawodowym.

Zadaniem Szkoły jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.

Szkoła będzie prowadzić zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w oparciu o program doradztwa zawodowego dla klasy VII. Zajęcia te będą dostosowane do specyfiki szkoły, gdyż utrata zdrowia przez dziecko/ucznia powoduje zmiany w jego życiu i sposobie postrzegania świata. Choroba zmienia myślenie ucznia, który od stanu zdrowia uzależnia wybór swego przyszłego zawodu. Rolą doradcy i szkoły będzie pomoc w wyborze właściwej drogi zawodowej.

Ponadto wiadomości i umiejętności zdobyte przez uczniów w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 108 w Zespole Szkół Specjalnych nr 3 będą zgodne z ideą Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Program Doradztwa Zawodowego dla klasy VII Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 108 im. Aliny Fedorowicz w Zespole Szkół Specjalnych nr 3 w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym, pod tytułem: „Odkrywając siebie” jest kompatybilny z Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego.

Podstawa Prawna:

- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. Poz. 59):

Art. 1

System oświaty zapewnia w szczególności:

19) przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia

Art. 109

1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno – wychowawczej szkoły są:

7) Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego

ust.6.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.

ust. 7.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt 5. (zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej).

Art. 47

1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

3). Ramowe plany nauczania dla poszczególnych typów szkół, w tym:

c). Minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

4). Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach o których mowa w art. 2 pkt 4, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Art. 98

1. Statut szkoły zawiera w szczególności: (...)

16) organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;

- Statut Zespołu Szkół Specjalnych nr 3 w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28.03.2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.

§ 2.1. Ramowy plan nauczania określa:

3) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego

§ 4.1. Dyrektor szkoły, uwzględniając ramowy plan nauczania, ustala dla poszczególnych klas i oddziałów tygodniowy rozkład zajęć (...)

4) zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;

- Ustawa: Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz.60)

Art. 4. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 roku. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379) wprowadza się następujące zmiany:

8) w art. 42 d), w ustawie 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

Ust. 7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (...) w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie artykułu 47 ust. 1 pkt 5 Ustawy – Prawo Oświatowe.

Art. 292

1. W roku szkolnym 2017-2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia i dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

2. Program zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi. Ramowy plan nauczania w 8-letniej szkole podstawowej (załącznik nr 1) ma zastosowanie od początku roku szkolnego 2017/2018 oraz załącznik nr 7 w szkole branżowej I stopnia.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9.08.2017 r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz 1591).

§ 4.1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

2. Pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni, zwani dalej „specjalistami”.

§ 26.1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) (...) diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- 2) gromadzenie, aktualizacja, udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (...),
- 4) koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę (...),
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań (...),
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców (...) i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz 356).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575)

§ 21. 1. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w §3 ust. 1, §4 ust. 1 i §10 (...), posiada osoba która ukończyła:

- 1) studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie doradztwa zawodowego, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na dowolnym kierunku (specjalności), i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

§ 21. 2. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach, o których mowa w §4 ust. 1, posiada również osoba, która ukończyła:

- 1) studia pierwszego stopnia w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
- 2) studia pierwszego stopnia na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

- Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 poz. 1943)

Na mocy ustawy o systemie oświaty system oświaty zapewnia między innymi przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

System oświaty zapewnia w szczególności: (Art. 1)

14) przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

- Rozporządzenie MEN z dnia 17.03.2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (poz. 649)

§17. 2. Arkusz organizacji szkoły określa:

5) dla poszczególnych oddziałów:

d) wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego

Cel główny:

- Motywowanie uczniów do zdobywania i poszerzania wiedzy o:
 - zawodach,
 - kwalifikacjach i stanowiskach pracy,
 - możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- zdobywa wiedzę o zainteresowaniach i korzyściach płynących z ich posiadania,
- rozumie rolę i znaczenie kompetencji w życiu człowieka,
- rozpoznaje swoje słabe i mocne strony,
- potrafi dokonać adekwatnej samooceny,
- odróżnia umiejętności od kompetencji,
- wymienia zdolności, zainteresowania i umiejętności,
- analizuje źródła informacji edukacyjno – zawodowej,
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami,
- dopasowuje kompetencje do zawodu,
- sprawnie się komunikuje,
- racjonalnie planuje własną ścieżkę edukacyjno – zawodową,
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- zdobywa wiedzę o zawodach,
- ocenia przydatność wymagań rynku pracy w kontekście własnego wyboru ścieżki zawodowej,
- analizuje znaczenie uczenia się przez całe życie,
- definiuje czym jest rynek pracy,
- poznaje zależności pomiędzy czynnikami wpływającymi na decyzje zawodowe,
- gromadzi informacje na temat tworzenia własnego portfolio,
- określa wybór własnej drogi zawodowej,
- dostosowuje się do zmian zachodzących we współczesnym świecie zawodowym,
- poszerza wiedzę na temat własnej choroby w kontekście rozumienia predyspozycji zawodowych,
- określa swoje predyspozycje zgodnie z wymaganiami rynku pracy,
- wskazuje powody, dla których warto uczyć się przez całe życie,
- definiuje czym są zawody deficytowe i nadwyżkowe,
- wyszukuje w internecie informacje o profilu szkoły jaki go interesuje.

Tematyka zajęć:

I. Moje zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe.

1. Moje mocne oraz słabe strony – rysunkowo i kolorowo.
2. Sztuka autoprezentacji, czyli moje pierwsze portfolio.
3. Predyspozycje zawodowe – aspekt zdrowotny wyboru zawodu.

II. Moje wybory zawodowe: zawody, kwalifikacje, stanowiska.

1. Od zainteresowań do kwalifikacji zawodowych – czyli kim chcę zostać w przyszłości?
2. Zawód, stanowisko i miejsce pracy.
3. Zawody przyszłości – charakterystyka.

III. Moja droga do zdobywania zawodu: możliwość uzyskania kwalifikacji.

1. Dobra szkoła – liceum, technikum czy branżowa szkoła?
2. Kwalifikacje jak puzzle.
3. Moja własna ścieżka edukacyjno – zawodowa, czyli bilans kompetencji.

IV. Moja zawodowa przyszłość: potrzeby, wyzwania rynku pracy.

1. Rynek pracy – źródła informacji.
2. Zawody w moim najbliższym otoczeniu – jak kształtuje się rynek pracy w moim regionie?

Metody pracy/ Poradnictwo indywidualne i grupowe:

- analiza przypadku – opracowanie „Indywidualne Portfolio” (papierowe lub elektroniczne)
 - ustalenie predyspozycji zawodowych przez doradcę zawodowego i omówienie podczas spotkań indywidualnych z uczniem lub rodzicem,
- udzielanie informacji zwrotnej,
- rozmowa w parach, np. rodzic – dziecko,
- praca indywidualna z komputerem,
- projekt edukacyjny,
- web quest, mapa mentalna, metaplan, mapa myśli,
- plakat,
- mini wykład,
- barometr nastrojów,
- praca własna,
- analiza kwestionariuszy, np.
 - ankieta „Mój stan zdrowia” G. Sołtysińskiej,
 - ocena własnych uzdolnień (zajęcia indywidualne z uczniem) – „Pomocniczy kwestionariusz do oceny przez ucznia własnych uzdolnień, szybkości przyswajania i utrwalania wiedzy,
 - samoocena umiejętności – „Ankieta umiejętności” E. Lis, J. Woronieckiej,
- prelekcje, wykłady, prezentacje, np. „Zastanów się zanim zdecydujesz”, „Kariera na maxa”,
- dyskusje, pogadanki, warsztaty pt. „Mądrze zaplanuj swoją przyszłość”,
- autoprezentacja (przedstawienie swoich osiągnięć),
- ćwiczenia i gry dydaktyczne „Moje mocne strony”,
- zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem
 - aktywności twórczej uczniów, np. „Kalambury” – przedstawienie gestami lub symbolami na rysunkach wymarzonego zawodu,
 - autoprezentacji,
 - burzy mózgów, debaty „za i przeciw”
 - demonstracji i projekcji multimedialnych, m. In. prezentacje zawodów,
 - gier grupowych, quizów – dotyczących np. wyborów różnych dróg kariery i przewidywania ich konsekwencji,
 - lekcji odwróconej, sześciu myślących kapeluszy,
 - piramidy priorytetów, rybiego szkieletu, drzewka decyzyjnego,
 - collage’u

Narzędzia pracy doradczej:

- różnego rodzaju testy, zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej (testy predyspozycji zawodowych),
- kwestionariusze,
- ankiety,
- scenariusze zajęć,
- checklisty,
- gry planszowe i szkoleniowe (również w wersji cyfrowej),
- karty zawodów, zainteresowań,
- filmy zawodoznawcze,
- ankiety, np: uzdolnień.

Efekty realizacji programu:

Uczeń:

- zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,
- zna liczne pojęcia związane z tematyką rynku pracy i kwalifikacji zawodowych oraz źródła informacji zawodowej,
- potrafi konfrontować ocenę swego stanu zdrowia z wymaganiami wybranego/przyszłego zawodu,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę z zakresu doradztwa zawodowego aby trafnie określić swoje predyspozycje, zdolności i umiejętności,
- samodzielnie lub z pomocą doradcy zawodowego planuje swoją dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno – zawodowego,
- umie i rozumie znaczenie: uczenia się przez całe życie zgodne z ideą Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).